

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุนของโครงการจัดรูปที่ดิน
ในจังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้เขียน : นายมนูญ รัตนอุบล

ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสาร บุญเสริม ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สมบุญ สุภศิลป์
3. รองศาสตราจารย์วัฒน์ ภูวภัทรพร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ เพื่อศึกษาถึงสภาพและลักษณะโดยทั่วไปทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในโครงการจัดรูปที่ดิน เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนของโครงการจัดรูปที่ดิน เพื่อวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการจัดรูปที่ดินและเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของโครงการจัดรูปที่ดินว่าคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่ โดยพิจารณาจากดัชนีต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงการ

ผลการศึกษาพบว่า การจัดรูปที่ดินในจังหวัดมหาสารคาม ใช้งบประมาณการก่อสร้างทั้งสิ้น 71,738,785.80 บาท (เจ็ดสิบ 6,213.82 บาทต่อไร่) อัตราการใช้ที่ดินในพื้นที่จัดรูปที่ดินสูงกว่านอกพื้นที่จัดรูปที่ดิน กล่าวคือ ในฤดูฝนอัตราการใช้ที่ดินในพื้นที่จัดรูปที่ดินเท่ากับร้อยละ 92.41 ที่อัตราการใช้ที่ดินนอกพื้นที่จัดรูปที่ดินเท่ากับร้อยละ 90.66 สำหรับในฤดูแล้งอัตราการใช้ที่ดินในพื้นที่จัดรูปที่ดินเท่ากับร้อยละ 97.03 ขณะที่อัตราการใช้ที่ดินนอกเขตจัดรูปที่ดินเพียงเท่ากับร้อยละ 63.85 เท่านั้น

ต้นทุนต่อหน่วยในการเพาะปลูกของเกษตรกรในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินต่ำกว่านอกเขตพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดิน โดยในฤดูฝนต้นทุนการปลูกข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิ และข้าวเจ้าเท่ากับ 4.10 บาทต่อกิโลกรัม 3.31 บาทต่อกิโลกรัมและ 2.65 บาทต่อ

กิโกรัม ตามลำดับ ขณะทีนอกเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ต้นทุนการปลูกข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิ และข้าวเจ้าเท่ากับ 4.20 บาทต่อกิโกรัม 3.35 บาทต่อกิโกรัมและ 3.55 บาทต่อกิโกรัม ตามลำดับ ในฤดูแล้งต้นทุนการปลูกข้าวเจ้าในเขตจัดรูปที่ดินเท่ากับ 2.48 บาทต่อกิโกรัม ขณะทีนอกเขตโครงการจัดรูปที่ดิน 3.16 บาทต่อกิโกรัม

ผลประโยชน์สุทธิจากการเพาะปลูกในพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินเท่ากับ 9,719,702.07 บาท จำแนกออกเป็นผลประโยชน์จากการเพาะปลูก 8,792,828.07 บาท และผลประโยชน์ จากความสะดวกสบาย 926,874.00 บาท โดยผลประโยชน์ในฤดูฝน 1,459,746.67 บาท เป็นผลประโยชน์จากการปลูกข้าวเหนียว 329,085.81 บาท ข้าวหอมมะลิ 152,768.69 บาท และข้าวเจ้า 977,892.17 บาท ผลประโยชน์ในฤดูแล้ง 7,333,081.40 บาท ซึ่งประกอบข้าวนาปรัง 5,568,457.50 บาท และผักต่าง ๆ 1,764,623.90 บาท

เมื่อกำหนดให้อายุโครงการ 25 ปี ผลการวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุนทางการเงินพบว่า อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 12.74% ณ ระดับอัตราการคิดลดร้อยละ 12 ต่อปี พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 2,859,547.21 บาท อัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์และค่าใช้จ่าย (B/C) เท่ากับ 1.04 และผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ปรากฏผลดังนี้ อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 14.76% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 10,663,496.20 บาทและมีอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์และค่าใช้จ่าย (B/C) เท่ากับ 1.16

จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะว่าควรขยายโครงการจัดรูปที่ดินทำนองนี้ต่อไป ถ้าหากว่ามีพื้นที่อื่นๆที่มีลักษณะทางกายภาพและภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกัน เพราะว่าการลงทุนจัดรูปที่ดินในจังหวัดมหาสารคามเป็นการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ควรมีแผนส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ในฤดูแล้งให้มากขึ้น โดยลดพื้นที่การทำนาปรังลง เพราะเกษตรกรจะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าการปลูกข้าวในฤดูแล้ง ซึ่งจากการที่เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเพิ่มผลิตผลทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

Thesis Title : A Benefit - Cost Analysis of Maha Sarakham Land
Consolidation Project

Student's Name : Mr. Manoon Rattanaubol

Degree Sought : Master of Economics

Academic Year : 2002

Advisor Committee :

1. Assis.Prof. Dr.Prasarn Boonserm Chairperson
2. Assoc.Prof. Somboon Supasilapa
3. Assoc.Prof.Vasant Phuvapattaraporn

This study has four objectives: to study general economic and social characteristics of farmers in the land consolidation project, to analyse the costs of the project, to analyse the benefits of the project and to analyse the cost and benefits of the project by utilizing the appropriate indicators to see whether the project is worth economically.

The study finds that the total construction costs of Maha Sarakham Project is 71,738,785.80 baht (or 6,213.82 baht per rai) and the cropping intensity indexes within the land consolidation project area (92.41 per cent in the wet season and 97.03 per cent in the dry season) are higher than the indexes outside the land consolidation project area (90.66 per cent in the wet season and 63.85 per cent in the dry season).

The unit cost of production within the land consolidation project area is lower than the unit cost outside the land the consolidation project area. That is, for the wet season and within the land consolidation area the unit cost of glutinous rice, justmatic rice, and non-glutinous rice are 4.10 baht per kilogram, 3.31 baht per kilogram, and 2.65 baht per kilogram, and 2.65 baht per kilogram respectively whereas for outside the land consolidation project area the unit costs are 4.20 baht per kilogram, 3.35 baht per kilogram and 3.55 baht per kilogram respectively. For the dry season and within the land consolidation area the unit cost of non-glutinous rice is 2.48 baht per kilogram whereas for outside the consolidation project area the unit costs is 3.16 baht per kilogram.

The net benefit of the land consolidation project area is 9,719,702.07 baht, which is classified as 8,792,828.07 baht for agricultural production and 926,874.00 baht for convenience benefits. The net benefits in the wet season is 1,459,746.67 baht which is classified as 329,085.81 baht from glutinous rice 152,768.69 baht from jusmatic rice, and 977,892.17 baht from non-glutinous rice. For the dry season the net benefits is 7,333,081.40 baht, which is classified as 5,568,457.50 baht from non-glutinous rice and 1,764,623.90 baht from vegetable.

Given the project life of 25 years with 12 per cent of discount rate, the financial analysis shows that the NPV is 2,859,547.21 baht, the B – C ratio is 1.04, and the IRR is 12.74 percent. In addition, the economic analysis shows that the NPV is 10,663,496.20 baht, The B – C ratio is 1.16, and the IRR is 14.76 percent.

Base on this study, it is recommended that land consolidation should be introduced in other areas, which have similar geographical characteristic as the one in Maha Sarakham, because it is one an efficient investment. In addition, there should be promotion to increase variety of crops production whereas to reduce rice production in the dry season because other crops yield more income than rice, and hence generate more income to the farmers.